

Jäätilanekatsaus 10.1.2019

Teräsjään paksuus 11-24 cm riippuen mittauskohteesta

Jäiden vahvuudessa suuria alueellisia eroja Etelä-Savossa

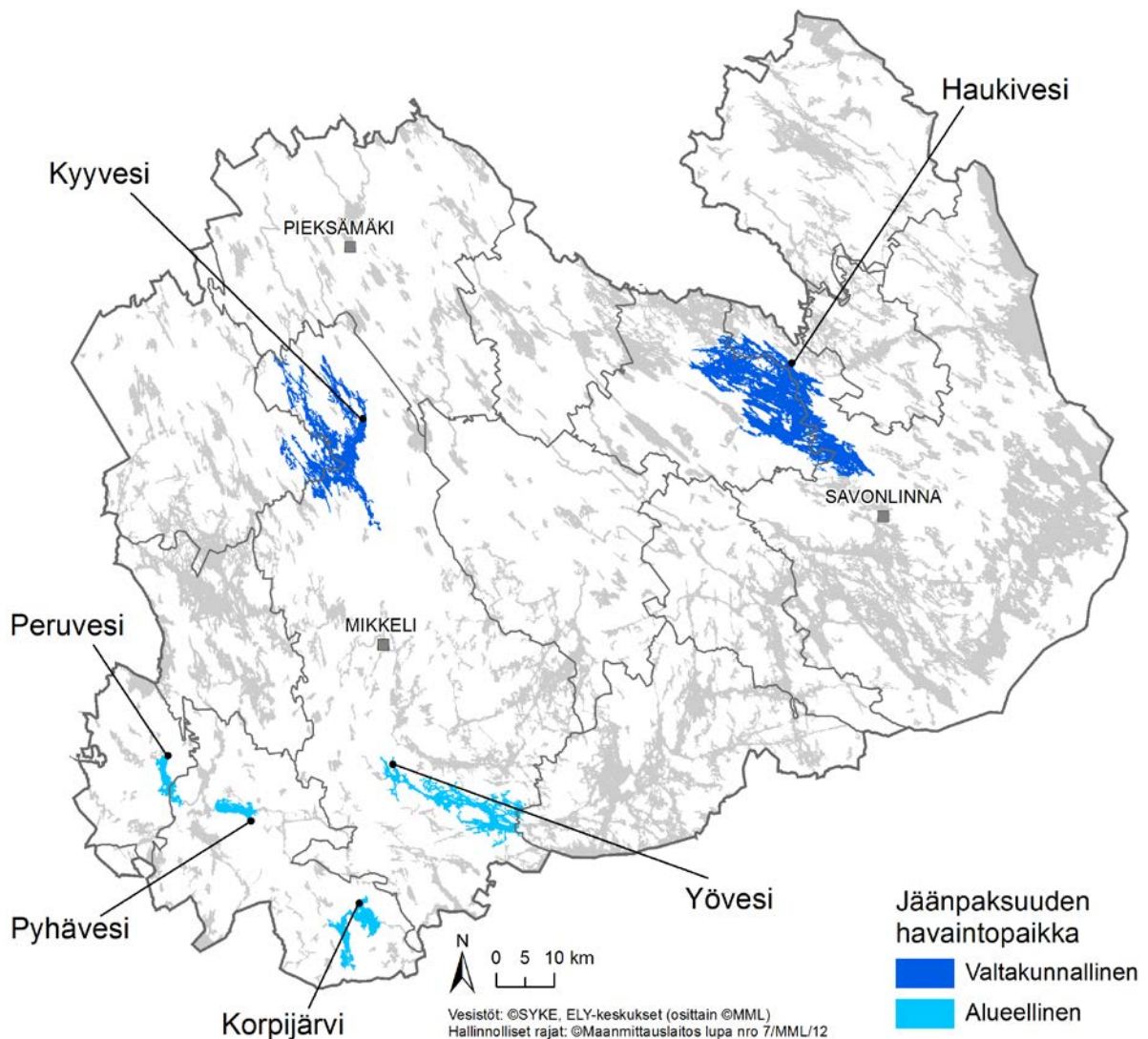
Etelä-Savon ELY-keskus mittasi jään paksuutta tiistaina 9.1.2018 neljällä järvellä maakunnan etelä- ja länsiosassa. Mittaukset tehtiin 70-100 metrin etäisyydellä rannasta. Jäällepeitteen kokonaispaksuudet vaihtelivat mittauspaikasta riippuen 11-24 cm välillä. Jäät olivat keskimäärin n. 9 cm ohuempia tammikuun keskiarvoon nähden.

Jää koostui pääosin teräsjäästä. Mäntyharjun Korpijärvellä teräsjään paksuus oli pienimmillään (11 cm). Tämän päällä oli havaittavissa kohvajääkerros, joka petti kulkijan alla. Kaikissa mittauspaikoissa oli jään päällä vedestä ja lumesta koostuva sohjokerros sekä tämän päällä ohut kuiva lumikerros.

Jäänmittaustulokset 9.-10.1.2019

Kunta,kylä	Järvi	Jään kokonaispaksuus, cm (9.-10.1.2019)	Ero ajankohdan keskiarvoon, cm (tammikuu)	Huomioita
Mikkeli, Haukivuori	Kyyvesi	24	-9	Teräsjää 24 cm.
Mikkeli, Ristiina	Yövesi, Kissalahti	11	-14	Teräsjää 11 cm, päällä 9 cm lumisohjoa + kuivaa lunta. Havainto 100 m rannasta.
Mäntyharju, Tommola	Korpijärvi	8	-14	Teräsjää 8 cm, jonka päällä 7 cm vesikerros, 5 cm pottävä kohvajääkerros + lunta. Havainto 70 m rannasta.
Mäntyharju, Kirkonkylä	Pyhävesi	19	-6	Teräsjää 19 cm, päällä vettä ja lumisohjoa + kuivaa lunta 6 cm. Havainto 100 m rannasta.
Pertunmaa, LiHAVANPÄÄ	Peruvesi	24	-1	Teräsjää 24 cm, päällä vettä ja lumisohjoa + kuivaa lunta 4 cm. Havainto 100 m rannasta.

Jäämittauskohteet kartalla

Valtakunnallisista jäähavaintopaikoista Haukivuoren Kyyvedellä mitattiin 10.1. kokonaisjäänpaksuudeksi 24 cm. Kyyvedellä jää paksuusi vuodenvaihteen ja 10.1. välillä vain 1 cm, joka johtui paksusta eristävästä lumikerroksesta. Mittaukset tehdään valtakunnallisilla jäähavaintopaikoilla 10 päivän välein. Seuraava mittauspäivä on 20.1.

Jäänpaksuuden erot vesistön eri osissa ovat edelleen suuria, ja siksi jäällä liikkujien tulee olla varovaisia. Vaikka rannalla jäätä on jo paikoin tukevasti, voi etenkin suurempien järvien selkävesillä jää olla vielä heikkoa. Ilmoitetut jäänpaksuudet eivät milloinkaan kerro kyseisen järven koko jäätilannetta, vaan pelkätään yhden tutkimuskohteen tuloksen. Mittauspaikat ovat korkeintaan 100 metrin etäisyydellä rannasta, eivätkä näin ollen kuvaa selkävesien jäätilannetta. Mittauspaikat eivät myöskään sijaitse virtapaikoissa.

Viime aikoina satanut paksu lumikerros on monin paikoin muuttunut sohjoksi. Sohjo voi pakkasten vaikutuksesta muuttua heikommin kantavaksi kohvajääksi teräsjään pinnalle.

Sääennusteen mukaan ilman lämpötila on pakkasen puolella seuraavat 10 vuorokautta ja odotettavissa on myös lumisateita. Jäät ovat hiljalleen vahvistumassa mutta alueellisia eroja jäänpaksuuksissa ja jään laadussa on edelleen odotettavissa. Erot ranta-alueiden ja ulompien selkävesien jäänpaksuuksissa ovat usein alkutalvesta suuria, joten jäiden vahvistuessaakin on edelleen syytä varovaisuuteen.

Jään päällä olevaa sohjokerrosta Mäntyharjun Korpijärvellä vuosi sitten tammikuussa. Kuva: Matti Tissari.

Vain teräsjää kantaa tarpeeksi

Jään kantokyky on aina arvioitava teräsjään mukaan. Yksin kulkevan ihmisen alla on oltava vähintään viisi senttimetriä teräsjäätä. Moottorikelkalla ajettaessa teräsjäätä on oltava koko ajoreitin pituudella vähintään 15 senttimetriä. Vasta noin 20 senttimetriä paksu teräsjää kantaa henkilöauton. Teräsjää on kirkas, läpikuultava ja tasainen. Vaalea ja huokoinen lumisohjosta muodostunut jää on kohvajäätä, jonka kantavuus on enintään puolet teräsjään kantavuudesta.

Oikeat varusteet mukaan jäälle

Jäällä liikuttaessa on pidettävä mukana jäänaskaleita, joiden avulla voi vetää itsensä takaisin jäälle. Hyvä apuväline on myös tukeva keppi, jolla voi kokeilla jään laatua sekä auttaa hädän tullen itseään ja toisia. Heittoliinan voi tarvittaessa nopeasti heittää auttajalle tai autettavalle. Kelluntapuvut ja -takit sekä pelastusliivit suojaavat viimalta ja helpottavat onnettomuuden sattuessa pelastautumista. Jäällä liikuttaessa kannattaa aina pitää mukana myös pilliä, koska sen ääni kuuluu huutoa kauemmaksi.

Linkit

[Vesistöjen jäänpaksuus -havaintokartta](#)

[Järvien jäänpaksuuden ennustekartta](#)

[Jään kantavuus mitataan teräsjään mukaan](#)

[Kansalaishavaintoja jäätilanteesta](#) (Järviwiki)

[Suomen vesistöjen jääolot –julkaisu](#) (Korhonen 2005)

[Jäistä pelastautuminen](#) (Suomen uimaopetus- ja hengenvestusliitto)

Lisätietoja

Vesienhoidon asiantuntija Juho Kotanen, Etelä-Savon ELY-keskus, p. 0295 024 192

Suunnittelija Matti Tissari, Etelä-Savon ELY-keskus, p. 0295 024 235

NÄKYMIÄ TAMMIKUU | 2019

JÄÄTILANNEKATSAUS

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

10.1.2019

www.ely-keskus.fi/julkaisut | www.doria.fi/ely-keskus